

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Άποψη

Αστυνομία, κράτος και πολίτες

Η κοινωνία είναι ένας χώρος σύγκρουσης συμφερόντων, στον οποίο οι νόμοι προσπαθούν να αποκαταστήσουν μια σχετική ευταξία. Το πολιτικό κόμμα που κυβερνά κάνει επιλογές για τα συμφέροντα που θέλει να εξυπηρετήσει. Η πολιτική δράση, είτε είναι συνήθης διαχείριση είτε μεταρρύθμιση, δεν είναι ποτέ ουδέτερη, ασχέτως αν τα κόμματα υποκρίνονται ότι αποβλέπουν στο καλό όλης της κοινωνίας. Το δύσκολο έργο της συμμόρφωσης προς τους νόμους, της διασφάλισης της περιουσίας, της γαλήνης, χωρίς καταστρατήγηση ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων, το επιφορτίζονται τελικώς οι αστυνομικοί. Την ασταθή αυτή εξισορρόπηση μεταξύ ελευθερίας - ασφάλειας δεν την αναλαμβάνουν οι πολιτικοί, όπως θα έπρεπε, αλλά μεταθέτουν συχνά τις δικές τους ευθύνες στους αστυνομικούς. Δεν είναι έτσι περίεργο ότι αρκετοί πολίτες αξιολογούν την αστυνομία ως θεματοφύλακα της τάξης, ενώ άλλοι θεωρούν την αστυνομία πiónι στην υπηρεσία καταστημένων συμφερόντων.

Η τελευταία εκδοχή όμως είναι επικίνδυνη, διότι ταυτίζει την αστυνομία με τον πολιτικό φορέα που διαχειρίζεται την εξουσία. Αυτό γίνεται σε τριτοκοσμικές χώρες. Στις ευνομούμενες δημοκρατίες, η αστυνομία έχει σαφή όρια λειτουργίας και δράσης και δεν αποτελεί άλλοθι για τις παραλείψεις των πολιτικών.

Διατυπώνεται η άποψη ότι για την έκρηξη της τυφλής βίας ευθύνονται η φτώχεια, που αγγίζει όλο και περισσότερα κοινωνικά στρώματα, και οι κοινωνικές ανισότητες. Την απάντηση σε μια τέτοια άποψη δεν θα τη δώσουν φυσικά οι αστυνομικοί, αλλά οι πολιτικοί, που πρέπει να διαμορφώσουν ίσες ευκαιρίες για όλους και να περιορίσουν τους αποκλεισμούς, ιδιαίτερα των λιγότερο καταρτισμένων.

Οι νέοι αστυνομικοί σήμερα έχουν πανεπιστημιακή κατάρτιση και πρέπει να αξιοποιούν τις πιο σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες. Πρέπει να έχουν απόλυτο αυτοέλεγχο και να επιδεικνύουν ψυχραιμία και αυτοσυγκράτηση και στις πιο ακραίες καταστάσεις. Η δράση τους πρέπει να χαρακτηρίζεται από τις αρχές της αναλογικότητας και της αναγκαιότητας.

Οι πράξεις των αστυνομικών πρέπει να είναι ανάλογες με το διακυβευόμενο αγαθό και σε κάθε περίπτωση, με εξαίρεση την αυτοάμυνα για προστασία της ίδιας ζωής, δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή και σωματική ακεραιότητα κανενός πολίτη.

Η διασφάλιση της ελευθερίας είναι δύσκολο και ευαίσθητο εγχείρημα. Μοιάζει με την προσπάθεια να συγκρατήσει κανείς ένα πουλί στην παλάμη του. Αν την ανοίξει πολύ, θα του φύγει το πουλί, αν την κλείσει, θα το πνίξει. Στο δύσκολο έργο των αστυνομικών πρέπει να συνδράμουν όλοι και να μη μεταθέτουν στους αστυνομικούς ευθύνες που δεν τους αναλογούν.